

KONCZÉR KATALIN a Nemzeti Művelődési Intézet Zala Megyei Irodájának területi koordinátora. Közművelődési pályafutása a Vas megyei Horvátszidányban indult, majd Zala megyében Letenyén, később Lenti városban folytatódott. 2009-től a Zala Megyei Közművelődési Intézmény igazgatója. A Zala Megyei Értéktár Bizottság elnöke. Nyelvismeretének köszönhetően kapcsolatrendszerét ápol a szomszédos Horvátországgal.

Új lehetőségek Kallósdon

„...stabil gyökerekkel, értékeink fel- és elismerésével a fenntartható fejlődés esélyei is nagyobbak.”

Kallósdnak, ennek a védett völgyben meghúzódó Zala megyei kistelepülésnek a lélekszáma nem éri el a 100 főt, zömében idősek lakják. A község múltjának tekintetében a történészek között mind a mai napig nincs egyetértés. Annyi bizonyos, hogy a XIII. században már lakott volt. Büszkesége a gyönyörű táj és az országos jelentőségű műemlék: a románkori Szent Miklós kerektemplom. Valószínűleg a falu egykor közvetlenül a körtemplom alatt feküdt, de a török pusztítások következtében elnéptelenedett, a templom tetőszerkezete leégett, és a romokat lassan benőtte az erdő. Valamikor az 1730-as években találták meg. Megtalálásának legendáját a helybeliek a mai napig életben tartják: A falu bikája egy nap elkóborolt, és hosszas keresés után az erdő mélyén iszalagba keveredve találták meg. Kiszabadítása során vették észre a romos, ám mégis csodálatos templomot. A köznyelv ezért emlegeti „bika találta templom”-ként. Az apró falu kulturális közösségi munkása, Balog Margit igazi lokálpatrióta: februárban az ő kezdeményezésére alakult a település értéktár bizottsága, más inspiráló tervei is vannak, melyekkel Kallósd javára tehet.

Konczer Katalin: *Bevezetesként, kérlek, mondjal magadról, illetve arról néhány gondolatot, hogy mit jelentett számodra a Kulturális Közfoglal-*

koztatási Programba történő bekapcsolódás?

Balog Margit: *Kislányom betegsége miatt több évig nem dolgoztam klasszikus értelemben vett munkahelyen, tehát „újrakezdő” vagyok. Gyermekeim miatt nem tudom vállalni a napi szintű hosszabb utazgatást, így – gondoltam – jobb híján maradt ez a lehetőség. Előzetes elképzelésemhez képest nagyon kellemesen csalódtam a programban! A már zajló második programba kapcsolódtam be, és hamar „egymásra találtunk” a Nemzeti Művelődési Intézet által meghatározott célkitűzésekkel, tetszett az önálló munka, a saját kezdeményezések lehetősége. Szívügyem a helyi identitás erősítése, mert stabil gyökerekkel, értékeink fel- és elismerésével a fenntartható fejlődés esélyei is nagyobbak.*

K. K.: Hogyan fogadtak a település önkormányzatánál?

B. M.: *Előttem nem volt kulturális szakembere a településnek, így az én foglalkoztatásom hiánypótló a falu életében. A partnerszervezet, a helyi önkormányzat saját forrásból szükséges költségvetése miatt nem tud szakembert foglalkoztatni. Kis települések számára ez a foglalkoztatási forma lehetőség a túlélésre, az újrakedésre, ezért szívélyes volt a fogadtatásom. Közben segítséget is kaptam magam*

mellé egy felsőoktatásban esti tagozaton tanuló fiatal személyében, akivel nagyon jó hangulatban és hatékonyan tudunk együtt dolgozni.

K. K.: Mik voltak az első lépések munkád során?

B. M.: *Ez év februárjában megalakult kezdeményezésemre Kallósdon a Települési Értéktár Bizottság. Elkezdtem a település helytörténeti gyűjteményének kialakítását, az eddig összegyűjtött darabok a felújítás alatt álló kultúrház egyik helyiségében láthatók. Azóta folyamatosan érkeznek további tárgyi felajánlások, már most kinőtük a helyiséget. A továbbiakban a falu történetének, néphagyományainak feldolgozását, helyi ételek receptjeinek összegyűjtését tervezem. Nagyon fontosnak tartom az ilyen gyűjteményeket, a helyi értékek feltárását, mert ezek által tudatosul(hat) az emberekben, hogy mennyi érték veszi körül őket, milyen gazdag, erős múltra tekinthetnek vissza. Ez pedig tartást, önbecsülést, erőt ad, ezekre támaszkodva pedig elindulhat saját maguk és környezetük építése-szépítése, fejlesztése.*

K. K.: Meglehetősen rövid idő alatt ezek csodálatos eredmények! Milyen további terveid vannak és milyen kihívások elé nézel?

B. M.: *Tervezem egy Tündérkert kialakítását is, ahol a helyben őshonos*

gyümölcsfákat gyűjtenék össze. A hely kiválasztása még folyamatban van.

Az elmúlt fél évben mindössze két rendezvény volt településünkön. A rossz demográfiai helyzet itt halmozottan érvényesül, az itteni lakosok nagyobb része idős, kevés a gyerek, az aktív korú felnőtt. A munkalehetőségek hiánya, a jól fizetett külföldi munka és a múlt század utolsó évtizedeiben jellemző városba költözések, a falusi életmód leértékelődése együttesen jelentkezik. Az Idősek napjára néhány kivétellel szinte az összes meghívott eljött. A polgármester asszony köszöntőjét és a lányom által szavalt verset követően a fellépő zenekar nagy sikert aratott a különböző tájegységek népdalainak előadásával. Mivel az idősek között vannak az Alföldről, Erdélyből idetelepültek is, a zalai dallamokon kívül is sok népdalt együtt énekeltek-dúdoltak a zenekarral. A lélek töltekezése mellett a test táplálásáról sem feledtünk el: bográcsos bagulyás és otthonról hozott házi sütemények, borok képezték a menüt.

Több év kihagyása után az augusztusban megrendezett falunap is sikeres volt, sok elszármazott szintén elfogadta a meghívást erre a rendezvényre.

K. K.: Tudomásom van róla, hogy más jellegű feladatokat is készségesen felvállalsz.

B. M.: Szívesen segíték apró-cseprő ügyekben is: például a nyugdíjas zene-tanár néni a csaknem fél évszázados elektromos orgonájához már huzamosabb ideje nem talált szerelőt, míg végül közbenjárásommal a gyártó cég Bécsben található kelet-európai képv-

seletétől sikerült kapcsolási rajzot beszerezni, amely alapján a helyi villanyszerelő meg tudta javítani a hangszert.

K. K.: Úgy gondolom, nem túlzok, ha azt mondom, egész Zala megyének dicsőséget, elismertséget hozott eredményről is beszámolhatsz a Leleményes hőseink országos program helyi magvalósítása kapcsán.

B. M.: Igen, nagyon örültem a Leleményes hőseink program adta lehetőségeknek is, ami a múltból merítve egy jelenben megvalósítandó projektet várt a fiataloktól településük fejlesztésére. Mi (a háromfős gyerekcsapat és én segítőként) egy komplex környezetvédelmi projektet dolgoztunk ki. Az alapötlet a település tisztántartása volt, majd az ötletelés során egy összetettebb, átfogóbb terv kezdett körvonalazódni. A település tisztaságának óvásán túl Gyulai Iván ökológus által a Gömör-szőlősi Oktató Központ biogazdaságában kifejlesztett komposztáló kast szándékozunk építeni, melynek alkalmazása során a gyerekek megtanulhatják a vegyszerek nélküli egészséges zöldségek, gyümölcsök termesztését, és így – a komposztálás révén – hasznosulna a jelenleg elégetett zöldhulladék is.* A biodinamikus gazdálkodás alapjainak ismerete pedig lehetővé teszi

számukra a jövőben saját maguk ellátását, esetleg ez a tudás jövedelemszerzési lehetőséggé is válhat. A természet javakat egy közös nyáresti sütés-főzés keretében kóstolnánk meg, ahova minden falubelit meghívánk, ezért tervezzük egy szabadtéri sütő-főző hely kialakítását, terjesztve a bio-ökogazdálkodást, az egészséges életmódot, alkalmat teremtve a közösségi együttlétre is. Az egészséges élelmiszereken túl az egészséges életmód fontos része a mozgás, ezért – ezt a szabadtéri közösségi teret többfunkciósá téve – egy röplabdapályát is kívánunk létesíteni.

K. K.: Mi volt a projekt konkrét hozadéka?

B. M.: Programunkkal a több mint háromszáz pályamű közül a legjobb 12 egyikeként meghívást kaptunk Lakitelek Népfőiskolára – egyrészt jutalomként, másrészt a projekt megvalósítására felkészítő tréningen való részvétel érdekében. Itt pedig bennünket választottak ki: a mi projektünk megvalósítását támogatják szakmailag és anyagilag is. Talán még ennél is nagyobb elismerés, öröm és dicséret volt, amikor a csapatból az egyik kislány anyukája megköszönte, hogy a fia eljuthatott Lakitelekre, ahol nagyon jól érezte magát, és hozzátette, hogy hasonló kezdeményezések mellé ők, a szülők is mellé állnának, mert szívesebben dolgoznának a saját településükön, és gyermeküknek is itt szeretnék majd a megélhetést biztosító feltételeket megteremteni. Bár írtuk pályázatunkban, hogy ez a kezdeményezés a település egészét érintő folyamat csírája lehet, arra azért nem számítottam, hogy már a megvalósulás előtt is hatása lesz. Ezek a szavak megerősítést jelentettek számomra, jó látni, hogy – ha lehetőségeket teremtünk rá – szívesebben találnák meg helyben a boldogulásukat az emberek.

BALOG MARGIT matematika-fizika szakos tanár diplomát, majd tanári pályafutása alatt oktatásinformatikai és mérlegképes könyvelői felsőfokú szakképzést szerzett. Némi orosz és angol nyelvtudással rendelkezik. Felnötteket is tanított mérlegképes könyvelői tanfolyamokon. Nagyobbik gyermeke születését követően saját vállalkozásban ügyvezető igazgatóként tevékenykedett, kisebbik gyermeke születéséig. Azóta – kislánya betegsége miatt – munkahelyen nem dolgozott, egészen a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban való alkalmazásáig.

* A komposztáló kasról bővebben a <http://kornyezetbarat.hulladekboltermek.hu/erdekesség/komposztkas/> honlapon tájékozódhat az olvasó.